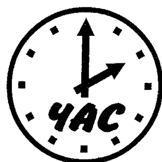
Грамадскае незалежнае выданне, выходзіць са студзеня 1997 года

Газета для вас

26 лістапада 1997 года
СЕРАДА
№ 70
Наш індэкс 63834

Цана па падпісцы — 750 руб.
Цана ў розніцу — 1000 руб.

ІВАЦЭВІЧЫ - БАРАНАВІЧЫ - БЯРОЗА

МЯСЦОВЫ

Пад дахам незавершанага завода

БЯРОЗА. Дзевяць гадоў таму пачалося будаўніцтва завода спажывецкай і транспартнай тары — прадпрыемства ўнікальнага, якому ў рэспубліцы няма аналагаў. Але, як у нас прынята, работы хутка тут заглухлі. Спрабавалі на працягу двух гадоў прадаць незавершанае будаўніцтва на аўкцыёнах, але не знайшлося пакупніка.

Каб захаваць неяк тыя вытворчыя плошчы, што паспелі ўзвесці, устаноўлена на іх лінія па вырабу закатачных накрывак. Яе магутнасць — 50 тысяч штук у змену. Але гэтага пакуль не дасягнулі, бо абсталяванне псуецца, ды і рабочыя толкам не асвоілі тэхналогію.

Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання, каму належыць прадпрыемства, абяцае на будучы год зрабіць заводу каралеўскі падарунак: набыць лінію лакіравання і літаграфавання і лінію па выпуску металічных вінтавых накрывак. Праўда, пакуль гэта абяцанні, а іх у нас, як мы ведаем, чакаюць не толькі тры гады — значна больш.

Заданне выканана, работы працягваюцца

ІВАЦЭВІЧЫ. І пасля выканання асноўнага ўрадавага задання па расчыстцы 6753 гектараў лясных масіваў у Брэсцкай і Мінскай абласцях, якія пацярпелі ад летняга ўрагану, работы працягваюцца.

Засталося вывезці прыкладна 50 тысяч кубаметраў бураломy. Каля 40 тысяч «кубоў» драўніны знаходзіцца ў балоцістых месцах каля пасёлка Целяханы, астатнія — на шэрагу ўчасткаў Міншчыны.

Як паведамілі ў Целяханскім лясгасе, затрымка ў тым, што немагчыма падаць у цяжкадаступныя месцы транспарт для вывазу драўніны. Работнікі чакаюць маразоў, калі змогуць прайсці трактары і машыны.

Да 1 лістапада сумеснымі намаганнямі шэрагу ведамстваў паднята 868 «кубоў» паваленага ўраганам лесу. Пасля канчатковага завяршэння работ натуральны аб'ём урону ў лясной гаспадарцы рэспублікі складзе больш за 900 тысяч кубаметраў.

ФОТАСЮЖЭТ

ЛІСТАПАД—СНЕГАПАД

Фота А. ГАНЧУКА.

Над лазнякамі голымі,
Дзе побач лес густы,
Уецца снег
між голлямі
Фарбуе ў бель кусты.
У галаве не ўмесціцца
Ні гэты шум, ні смех —
У лістападзе — месяцы
Дзяцей пацешыў снег.
Бягуць гурбой.
Вясёлыя,
І стомы ім няма.
Гаворыць восень
з сёламі,
Што снег —
шчэ не зіма.
Спускаецца
чародкамі.
Дзівосы, нібы ў сне.
Жыццё яго кароткае:
Паплыў вадою снег.
А дзеці?
Дзеці хмурацца.
Пазбаў іх Бог бяды.
Хай звоніць
наша вуліца
Запалам маладым.
У лістападзе-месяцы,
Зіма нас абміні.
Шчэ сонца
ў вокнах свецідца,
Гараць рабін агні.

Пятро ВАЛІНСКІ.

Кінатэатр, двойчы народжаны

БАРАНАВІЧЫ. Аматары і работнікі кіно адзначылі 50-гадовы юбілей найстарэйшага і папулярнага ў горадзе кінатэатра «Кастрычнік». Былі цёплыя словы, добрыя пажаданні, кветкі, усмешкі. Усё — як мае быць, па рытуалу. Захацелася прыгадаць некалькі цікавых выпадкаў з гісторыі кінатэатра.

Гадоў 20 таму будынак яго капітальна адрамантавалі. У тыя часы чамусьці моцна абмяжоўвалася выдаткаванне сродкаў на капітальнае будаўніцтва ачагоў культуры. Мясцовыя ўлады пайшлі абходным шляхам: зачынілі кінатэатр на рамонт. Фактычна ж будынак знеслі да фундамента і ўзвялі новы. Ды з такой удалай архітэктурай, што ён і цяпер выглядае па-сучаснаму.

Прычынай для тэрміновага рамонту паслужыў трагікамічны выпадак са шчаслівым зыходам. У вялікай глядзельнай зале вісела прыгожая і вялізная жырандоля метры тры ў дыяметры. Нейк, калі закончыўся сеанс і апошнія гледачы пакінулі залу, яна са звонам і грукатам зваліася на крэслы. Вывучаючы прычыны падзення жырандолі, спецыялісты ўбачылі канчатковы знос канструкцый і вынеслі вердыкт: трэба знасіць. Паколькі існавала забарона на капітальнае фінансаванне, мясцовыя партыйныя і савецкія кіраўнікі падманулі сваіх патронаў дзеля інтарэсаў гараджан. Чаму мы радуемся цяпер, падчас святкавання 50-гадовага юбілею кінатэатра «Кастрычнік».

Папярэдзіць гібель людзей ад пажараў

ІВАЦЭВІЧЫ. Райвыканкам зацвердзіў раённую праграму па папярэджанню гібелі людзей ад пажараў на 1997—2005 гады.

Цяпер, як у былыя добрыя савецкія часы, будуць праводзіцца раённыя агляды супрацьпажарнага стану жылых дамоў і населеных пунктаў, створаны добраахвотныя пажарныя дружыны і пажарна-тэхнічныя камісіі на ўсіх аб'ектах, а таксама класы і куткі пажарнай бяспекі.

Згодна з праграмай, асаблівая ўвага звернута на работу з дзецьмі ў садках, аздараўленчых лагерах, школах і школах-інтэрнатах, забяспечыўшы іх відэа- і кінафільмамі, плакатамі, метадычнымі дапаможнікамі і іншымі нагляднымі матэрыяламі па пажарнай бяспецы. Рэкамендавана праводзіць раённыя і рэгіянальныя конкурсы дзіцячага малюнка, конкурсы, віктарыны і іншыя масавыя мерапрыемствы.

Гарсельвыканкамам прапанавана за кошт дзяржаўных сродкаў у жылых дамах маламаёмных састарэлых грамадзян, інвалідаў, шматдзетных сем'яў рамантаваць няспраўныя печы і замяняць электраправады.

Патрабавана ад упраўлення капітальнага будаўніцтва і атрада ваенізаванай пажарнай службы забяспечыць комплекснае рашэнне пажарна-прафілактычных мерапрыемстваў пры праектаванні і будаўніцтве жылой забудовы ў населеных пунктах. Установы, арганізацыі і прадпрыемствы абавязаны ўключаць у свае планы эканамічнага і сацыяльнага развіцця пытанні пажарнай бяспекі і выдаткоўваць для іх рэалізацыі грашовыя сродкі.

Прапанавана на ўпакоўках прадукцыі прыборабудаўнічага і малочнага заводаў размяшчаць процівапажарную рэкламу.

Дзеля аператыўнага тушэння пажараў у сельскай мясцовасці неабходна населеныя пункты і аб'екты гаспадарання забяспечыць крыніцамі водазабеспячэння і тэлефоннай сувяззю.

Згодна з праграмай, рэлігійныя канфесіі, якія дзейнічаюць на тэрыторыі раёна, павінны абмяркоўваць са сваімі прыхаджанамі праблемы пажарнай бяспекі.

СОЦИАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

ДЕНЬГИ ЕСТЬ, ЛЕЧИТЬ НЕЧЕМ

Райисполком, как и горисполком, тоже заботится об обеспечении сельской медицины финансами и материальными средствами. Но как они используются? За девять месяцев текущего года было выделено 2810 миллионов рублей. Из них 32,9 процента ушло на зарплату. При чем проверка показала, что некоторые врачи, будучи на больничном, получали ставки за совмещение в других подразделениях медсети. Имея свою прачечную, но не работающую, райздравотдел оплатил районному комбинату бытового обслуживания за стирку 227,2 миллиона рублей. Немалая часть выделенных средств затрачена на оплату коммунальных услуг. Лишь незначительное количество выделенных денег пошло на медикаменты.

А цифры состояния здоровья сельчан пляшут непонятно.

По отчетам снизилось количество больных туберкулезом. Между тем, в районе крайне мало людей проходят флюроографическое обследование. Потому, скажем откровенно, просто многие больные не выявлены. В прошлом году родилось 366 детей, а умерло 1016 жителей сельской местности. Село стареет, вымирает. Причин много. Тяжелая, малооплачиваемая работа, плохое обеспечение продуктами. К дорогим лекарствам вообще доступа нет довольно большой категории тружеников и пенсионеров. Зарплата низкая, а пенсия смехотворна. В районе есть «чернобыльская» зона повышенной радиации. Профилактики заболеваний по этой причине практически никакой. Власти ограничиваются только надбавками к зарплате и пенсии, так называемыми в народе «гробовыми».

В аварийном состоянии находятся Городищенская участковая больница, фельдшерско-акушерские пункты в деревнях Приозерная, Люшнево, Савичи, Голынка, Узноги.

Здоровье сельчан — не только забота самих больных, но и, кроме государства, местных сельскохозяйственных предприятий. Лишь в некоторых из них выделяют средства на ремонт медпунктов, приобретение медоборудования. Остальные наблюдают за страданиями тружеников полей со стороны.

П. НАГНИБЕДА.

Барановичский район.

ПОДПИСКА—98

Ведется подписка на "Газету для вас" на первый квартал 1998 года.

Вас ждут в любом отделении связи Березовского, Ивацевичского и Барановичского районов.

Цена газеты:
на месяц — 8 тысяч, на два — 16 тысяч, на квартал — 24 тысячи рублей.

Индекс издания — 63834.

Газет для вас много. "Газета для вас" — одна.

АФІЦЫЙНА

Ад чыноўнікаў патрабуецца больш эфектыўная работа

Аляксандр Лукашэнка падпісаў чарговае распараджэнне «Аб арганізацыі дзяжурства работнікаў рэспубліканскіх і мясцовых дзяржаўных органаў».

Згодна з гэтым дакументам цяпер па выхадных і святочных днях у выканкамах кругласутачна будуць дзяжурыць работнікі мясцовай адміністрацыі. Прычым з 9 да 18 гадзін несці вахту павінен нехта з ліку начальства. А ў астатні час кіраўнікі абавязаны паведамляць аб сваім знаходжанні альбо пакідаць нумар тэлефона, па якім іх можна знайсці.

Кантраляваць выкананне гэтага распараджэння будзе прэзідэнцкая адміністрацыя. Бо галоўная мэта выдадзенага дакумента — «забеспячэнне эфектыўнай работы» структураў улады на месцах.

● ВЕКАПОМНАЕ: ІХ ПОДЗВІГ НЕЎМІРУЧЫ

ПРАПІСАНЫ ЖЫЦЬ ВЕЧНА

I

Усё менш сярод нас людзей, якія ведалі юнага патрыёта, жыхара вёскі Падстарынь Аляксея Гулевіча. З яго родных сярод нас сёстры Кацярына, Вольга, Марыя і Надзея (жывуць у Івацэвіцкім раёне), брат Васіль (Санкт-Пецярбург), а таксама некаторыя равеснікі — у Падстарыні і Борках.

З разведчыкаў і сувязных партызанскага атрада «Савецкая Беларусь», якія сустракаліся або мелі зносіны з Аляксеем, засталіся ў жывых нямногія. І з кожным годам іх становіцца ўсё менш. Час няўмольна аддаляе нас ад падзей Вялікай Айчыннай вайны, адыходзяць у вечнасць яе ўдзельнікі і сведкі. А праўда пра людзей, пра іх барацьбу супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў не знікае, яна застаецца і перадаецца з пакалення ў пакаленне, ад бацькоў да дзяцей і ўнукаў. Таму ёй суджана жыць вечна. І вечна напамінаць аб тым, чыёй крывёй аплочаны сённяшні мірны дзень.

Так і з Аляксеем Гулевічам. Яго помняць не толькі сваякі, не толькі былыя сябры па падпольнай рабоце, але і многія падстарынцы. Менавіта ён, Аляксей, як сцвярджаюць яго сёстры, цаной свайго жыцця выратаваў родную вёску ад поўнага знішчэння...

II

У Гулевічаў была вялікая і дружная сям'я — чатыры дачкі і два сыны. Жылі пры панскай Польшчы небагата. Бацька Антон Васільевіч яшчэ ў маладыя гады займаўся, як тады казалі, палітыкай, і аднойчы яму прастрэлілі нагу. З таго часу ён стаў кульгавым, хадзіў, абапіраючыся на кіёк. Цяжка было, але займаўся гаспадаркай, круціўся, як мог, каб сям'ю пракарміць.

Аляксей рос кемлівым і разважлівым. Вучыўся ў школе з ахвотай. Любіў чытанне, лёгка давалася яму матэматыка. Чатыры класы закончыў з добрымі і выдатнымі адзнакамі. Хутка сыходзіўся са сваімі равеснікамі. Расказваюць, што ў Аляксея быў прыгожы голас. На вечарынах з сябрамі ён хораша і задушэўна спяваў. Асабліва падабаліся яму мясцовыя народныя песні.

А вось песню «Ох вы, хлопцы-камсамольцы» яшчэ пры польскай уладзе спявалі не на вуліцы, а дзе-небудзь у хаце, каб староннi чалавек не пачуў, бо песня была забаронена. Але ўсё роўна спявалі.

І не толькі гэтыя песні былі даспадобы Аляксею, але і рэвалюцыйныя, песні гадоў грамадзянскай вайны.

III

Пры савецкай уладзе ў Гулевіча пачалося, можна сказаць, новае жыццё. 18 сакавіка 1940 года адбылася даволі важная падзея, якая дала накірунак ягонай дзейнасці. 16 маладых падстарынцаў—хлопцаў і дзяўчат — у Косаве (тады гэта быў райцэнтр) прынялі ў камсамол. Праз некалькі дзён адбыўся першы камсамольскі сход. Сакратаром выбралі Аляксея Круцяля, які, дарэчы, вучыўся разам з Гулевічам, і хлопцы сябравалі. Разам, бывала, заседжваліся ў хаце-чытальні, выбіралі кніжкі, раіліся, і, канечне, марылі пра будучыню. Хацелася хлопцам зазірнуць наперад на некалькі гадоў, адчуць сябе дарослымі і ўявіць сабе, кім яны стануць, як складзецца іх жыццё пры новай уладзе.

Сапраўды, як? Галоўнае, пра што яшчэ раней марыў Аляксей, была далейшая вучоба ў школе, затым у тэхнікуме ці вышэйшай навучальнай установе. Пра будучую прафесію нікому нічога не распавядаў, але сябры адчувалі, што ён хоча вырвацца часова адсюль, каб потым, атрымаўшы веды, вярнуцца сюды і працаваць так, каб быў бачны плён ягонай рупнасці, ягонага гаспадарання.

IУ

Нібы нечаканы ўдар перуна, які прымусіў кожнага чалавека ахнуць і напружыцца ў чаканні нечага страшнага і непрадказальнага, была вестка пра пачатак вайны.

«Вось і канец тваім марам і планам, Аляксей, — сам сабе казаў Гулевіч. — Але ж жыццё не скончана. Яно толькі пачынаецца. Пачынаецца з першых дзён і барацьба супраць захопнікаў. Не будзе фашыстам спакою на маёй зямлі...»

Думкі за думкамі. Кругам ішла галава. Як жа ўзяць сябе ў рукі, каб з самога пачатку не сарвацца, не нарабіць бяды. Сустрэўся Аляксей са сваімі камсамольцамі. Хлопцы былі настроены па-баявому, хаця бацькі, бачачы, як іх сыны шэпчуцца па кутках, кідалі злыя позіркі, а часам і проста загадвалі: «Кіньце збірацца, гэта вам не пры Саветах».

Збірацца, канешне, было небяспечна, бо ў вёсцы паявіліся свае паліцаі, даносчыкі, розныя прыстасаванцы. А ў хуткім часе і былыя чырвонаармейцы, якія папалі ў палон, а падстарынцы іх выкпапаталі ў немцаў пад выглядам работнікаў для дома і гаспадаркі.

У такой складанай абстаноўцы апынуліся падстарынскія камсамольцы. З чаго ж пачынаць? «Трэба ўзбройвацца», — неяк параіў Лукаш Коцік. І хлопцы пачалі збіраць зброю на месцах былых баёў, а то і ў лесе знаходзілі, калі адступаючыя савецкія часці пазбаўляліся лішняга грузу. Рабілі гэта тайна, бо новыя ўлады гразілі растрэлам усім, хто захоўвае і не здае зброю.

Першым, хто звярнуў увагу на хлопцаў, быў падстарынец Канстанцін Дзямянавіч Талочка. Да вайны працаваў старшынёй выканкама Івацэвіцкага пасялковага Савета. Калі прыйшлі немцы, ён пачаў хавацца, бо пра яго ўжо данеслі ў нямецкую камендатуру.

У

Першыя групы партызан паявіліся ў Буленскім і Гута-Міхалінскім лесе глыбокай восенню 1941 года, а пераапранаўшы, сталі аб'ядноўвацца ў атрады. І як кожнай баявой адзінцы, патрэбны былі разведчыкі, сувязныя, пры тым надзейныя і знешне нічым непрыкметныя. Выбар выпаў на Аляксея Гулевіча. Яго рэкамендаваў Талочка. І не памыліўся.

Часта наведваўся Гулевіч у Івацэвічы, атрымліваў патрэбную інфармацыю, медыкаменты, сам назіраў, дзе раілі, а потым позна вечарам вяртаўся дамоў. Не заўсёды даходзіў да хаты, бо на дарогах і пры ўваходзе ў вёску былі засады. Прыходзілася абыходзіць. Летам было проста: ведаў, дзе Грыўду можна пераймці, закасаўшы штаны, а зімой найгорш: далёка бачна, не ўсюды схаваешся.

Параіўшыся, партызанскія камандзіры (а ў 1942 годзе пачаў дзейнічаць партызанскі атрад «Савецкая Беларусь») вырашылі паслаць Аляксея Гулевіча ў школу ў Івацэвічы. Знайшлі яму абутак, адзенне і ў пачатку восені 1943 года хлопец пайшоў у сёмы клас. Школа стала добрым прыкрыццём для сувязнога. І цяпер вучня школы з сумкай за плячыма практычна ніхто не спыняў.

У Івацэвічах Аляксей часта сустракаўся з Сашам Лазарчуком, атрымліваў важныя звесткі, патрэбныя матэрыялы, медыкаменты і ўсё гэта перадаваў партызанскім разведчыкам або прама ў атрад.

Аднойчы свае людзі з камендатуры паведамілі, што сям'і Лазарчукоў пагражае небяспека, хтосьці выдаў Сашу і трэба неадкладна ратавацца. У тую ж ноч усе Лазарчукі з управаджэнні Гулевіча былі ў Буленскім лесе, у атрадзе «Савецкая Беларусь».

УІ

І за ім, за Аляксеем (сам неяк заўважыў), таксама сочаць. Калі аднойчы заходзіў у аптэку проста так, для цікавасці, а не дзеля сувязі, то ўбачыў, што нейкі тып у шапцы-вушанцы (а гэта была ўжо зіма, набліжаўся новы, 1944-ы год) ішоў за ім ад самой школы, і ў аптэку нават заходзіў, пра лякарства пытаўся. Аляксей непрыкметна выйшаў з аптэкі і схаваўся за вуглом. Што ж будзе рабіць той у шапцы-вушанцы? Не мінула і хвіліны, як незнаёмец выскачыў на вуліцу і стаў круціцца на месцы, каб убачыць, куды падзеўся яго «пацыент», а потым накіраваўся ў бок вакзала. Іменна тады Гулевіч упэўніўся, што яго хочуць узяць з доказамі, каб не змог адкруціцца.

Пра свае падазрэнні нікому не гаварыў, толькі аднойчы намякнуў Лукашу Коціку.Той зразумеў яго з паўслова і параіў паведаміць пра гэта ў атрад.

А тым часам Падстарынскага солтыса Казіка выклікалі ў Івацэвіцкую камендатуру і загадалі пастаянна і непрыкметна сачыць за Гулевічам, каб кожны крок яго быў вядомы. Камусьці са сваякоў солтыс прагаварыўся і гэта стала вядома партызанам. У адну са снежаньскіх начэй 1943 года яны завіталі ў хату Казіка і пагаварылі, як кажуць, па душах. І солтыс адчапіўся ад Аляксея. Але хтосьці нябачны, так здавалася Гулевічу, хадзіў па ягоных слядах. Яго пачалі абшукваць пры выхадзе з Івацэвіч, таму Аляксей ніякіх перадач не браў. Толькі вусныя паведамленні прыносіў партызанскім разведчыкам. Хлопец і сам адчуваў, што хмары над ім згушчаюцца, відаць, хтосьці данёс.

УІІ

У той ракавы дзень, 15 студзеня 1944 года, Гулевіч вырашыў не ісці ў школу. Аб гэтым вечарам сказаў Лукашу Коціку, і хлопцы дамовіліся, што раніцай усё-такі наведаюцца ў Івацэвічы, каб паназіраць за абстаноўкай.

— Я з раніцы чакаў Аляксея, выглядаў яго, а ён усё не ішоў, — расказвае Лукаш Коцік. — Тады я рашыў збегаць да яго і даведацца, што здарылася. «Дзе ж Аляксей?» — запытаў я ў маці. «У школу патэпаў», — адказала яна і працягвала сваю работу. З таго дня і па сённяшні я больш яго не бачыў...

Што ж здарылася? Відаць, штосьці змянілася ў планах Аляксея, калі ён накіраваўся ў школу. Узяў нават сваю сумку з падручнікамі. Усё было як у звычайныя дні. Нічога не прадказвала ніякай бяды. Стаяў марозны дзень. Свяціла сонца. Асабліва зырка ў апоўдзень, напаўняючы пакой, дзе адбываліся заняткі, святлом і цяплом.У дзверы пастукалі, і настаўнік выйшаў у калідор. Перад ім стаялі трое паліцаяў. Адзін з іх, відаць, галоўны, па прозвішчу Мелех, запытаўся:

— У вас ёсць вучань Гулевіч?

— Так, пане, ест? — адказаў настаўнік.

— Паклічце сюды.

Калі настаўнік вярнуўся ў клас, вучні па яго твары адразу зразумелі: штосьці непрыемнае. Настаўнік хуценька падышоў да Гулевіча, ціха спытаў:

— З сабою ёсць што-небудзь падазронае?

— Не, няма, — паўшэптам сказаў Аляксей.

— Тады выйдзі на калідор. Цябе там чакаюць.

УІІІ

Хлопца адразу павялі ў камендатуру, дзе правялі першы допыт і моцна збілі, бо гаварыў не тое, што хацелася пачуць. З кім звязаны? Хто з падстарынцаў у партызанах? Сувязныя, якіх у Івацэвічах? Гэтыя і іншыя пытанні доўга звінелі ў яго вушах.

Аляксей адказваў адно і тое ж: «Нічога не ведаю». А сам у душы, прызнацца, спярша баяўся, калі па-зверску пачалі катаваць, што не вытрымае болю, не пераняясе ўсіх пакут і здзекаў і можа здарыцца непапраўнае. Але ў хлопца хапіла і сілы волі, і мужнасці.

«Не і не. Так не будзе. Ніколі. Памру, а сваіх не выдам. Дудкі!»

Так думаў Аляксей, седзячы ў нейкім смярдзючым падвале з рашоткамі на невялікіх вокнах. Думаў і пра родных, і пра сяброў. Варта яму было прызнацца, і фашысты знішчылі б усіх, а вёску спалілі б. І ў першую чаргу сваякоў. Дарэчы, бацькі даведаліся пра арышт сына ў той жа дзень. Мікалай Макарэвіч, які таксама вучыўся ў школе, перадаў гэтую сумную вестку. Праз дзень пра арышт Гулевіча стала вядома і ў партызанскім атрадзе «Савецкая Беларусь».

Як вырваць Аляксея з рук катаў? Гэтае пытанне не давала спакою народным мсціўцам. Тады ж дарučылі камандзіру разведгрупы атрада Васілю Мікулічу, яго разведчыкам Івану Прыступчыку і Пятру Розіну, з якімі пастаянна трымаў сувязь Гулевіч, даведацца аб месцы ўтрымання Аляксея, прадумаць усе варыянты вызвалення партызанскага сувязнога, пашукаць сваіх людзей сярод паліцаяў, работнікаў камендатуры і ўправы.

ІХ

Але нечаканая падзея вакол Аляксея Гулевіча ўскладнілася. Пра гэта расказала Кацярына, родная сястра Аляксея:

— Праз некалькі дзён пасля арышту Гулевіча нямецкія сышчыкі і іх мясцовыя прыхвасні збіліся з ног, шукаючы доказаў віны майго брата. Хапалі проста на вуліцы маладых хлопцаў і дзяўчат, цягнулі на допыты. Такім чынам папала туды Вольга Багатырова. Даведаўшыся, што дачку забралі немцы, Багатырова-маці сама пайшла ў камендатуру.

На вочнай стаўцы Аляксея запыталі:

— Ты ведаеш гэтую дзяўчыну?

— Упершыню бачу, — адказаў Гулевіч.

— Ці даўно ты ведаеш гэтага хлопца? — звярнуліся да Багатыровай. — Кажы толькі праўду!

— Зусім не ведаю. Першы раз бачу, — не міргнуўшы нават вокам, заявіла Вольга.

Усю гэтую размову чула маці Вольгі, якая сядзела ў другім пакоі, а ўвайшоўшы, кінула:

— Не слухайце іх. Маняць яны. Вось гэты — і Багатырова-маці паказала на Аляксея, — прыносіў маёй Олі міну, сама бачыла. Казала ж ёй, пакайся, не лезь куды не трэба, дык вось і ўліпла...

Яшчэ Кацярына расказала, што Вольгу Багатырову, як і Аляксея, пасадзілі за краты, часта вадзілі на допыты, білі, але яна ні ў чым не прызналася. Потым разам з іншымі маладымі людзьмі яе вывезлі ў рабства ў Нямеччыну. Яна засталася жывой, зараз знаходзіцца ў Расіі. Багатырова-маці ж расстралялі.

Х

Аднойчы, калі дапытвалі Аляксея, паявіўся паліцай Платон — мясцовы жыхар, які ведаў многіх падстарынцаў.

— Ты малады, жыць табе трэба, — так пачаў сваю гаворку з Аляксеем гэты паліцай. — Лепш прызнайся, з кім сувязь трымаў, каму міны і медыкаменты насіў, і мы цябе адпусцім. Нашым чалавекам будзеш. Ніхто цябе пальцам не кране...

Убачыўшы злосны позірк Алёшыных чорных вачэй, на момант змоўк, каб пачаць новую атаку, але ўжо не на словах. Платон заўсёды так рабіў, калі словы не дзейнічалі. Ён браў кавалак дроту з агаленым канцом (другі канец дроту ўсоўваў у электраразетку) і тыцкаў Аляксею ў твар. Менавіта страхам смерці хацеў канчаткова выбіць з раўнавагі хлопца. Не ўдалося.

Яшчэ больш жорсткім і лютым аказаўся паліцай Іван Супрунюк. Сёстры Аляксея сцвярджаюць, што ён родам з Падстарыні, адзін з братоў Лапчукоў, а прозвішча сваё сапраўднае змяніў. Гэты Супрунюк быў старэй за Аляксея на пяць гадоў. Пасля «апрацоўкі» Гулевіча падстарынскім паліцаем, хлопец не мог самастойна рухацца, кругам усё ішло перад вачыма, зямля, здавалася, пераварочвалася, і Аляксей падаў, губляючы прытомнасць.

ХІ

Ні бацькоў, ні знаёмых на сустрэчу з Аляксеем не пускалі. Перадачы прымалі: харчы і бялізну. Ці пападала што з харчоў да Аляксея, невядома, а вось бялізну бралі, бо аддавалі брудную. Маці жахалася, слёзы капалі з вачэй, калі бачыла на ёй вялікія плямы крыві, а з ёй прысохлыя кавалачкі скуры і чалавечага мяса. Такую бялізну маці не магла сама мыць, уяўляючы, як здзекваюцца, як катуюць Аляксея ў фашысцкіх засценках.

А што ж партызаны? Ці маглі яны што-небудзь зрабіць, каб паўплываць на лёс свайго юнага разведчыка? Сёння, праз столькі гадоў, цяжка сказаць штосьці канкрэтнае.

Былы даваенны сябра Аляксея з яго роднай вёскі Аляксей Круцель (пазней стаў Жукавым, а ў гады вайны — партызан атрада «Савецкая Беларусь») так пракаменціраваў дзеянні партызан у тыя трагічныя і апошнія для Аляксея дні:

— Вызваліць Аляксея сілай было немагчыма. У Івацэвічах стаяў вялікі нямецкі гарнізон, знаходзілася шмат паліцаяў.

А камандзір групы падрыўнікоў гэтага атрада Павел Паўлоўскі сказаў так:

— Хітрасці, знаходлівасці, нарэшце, сувязяў не хапіла нашым партызанам, каб вызваліць Гулевіча. Праўда, у лютым 1944 года актыўна шукалі такія шляхі, але спазніліся... Немцы апярэдзілі нас. Гулевіча не стала...

ХІІ

Сведкаў смерці Аляксея Гулевіча, на жаль, знайсці пакуль што не ўдалося. Расказваюць, што яго расстралялі разам з нейкай жанчынай (а можа гэта была тая Багатырова-маці) на паўночнай ускраіне Івацэвіч, дзе быў спярша кар'ер, а пасля доўгі час была гарадская звалка. Цяпер там няма ні кар'ера, ні звалкі. Усё засыпана і зраўняна. На гэтай плошчы пасаджаны дрэўцы. Запланавана паставіць тут абеліск, як даніну памяці ахвярам фашызму.

С. КАЖАДУБ.

Івацэвіцкі раён.

● ВАША ПІСЬМО

МАЛЕНЬКАЯ АЙЧЫНА

Зноў і зноў успамінаю сваё летняе падарожжа да беларусаў Беласточчыны. І зноў абуджаецца ў сэрцы супярэчлівае пачуццё горычы і радасці, болю і надзеі. Радасць ад таго, што яны там, на чужыне, захавалі свае карані, мову, культуру, сваю беларускасць. Боль — што тут, на Беларусі, мы зараз губляем рэшкі ўсяго гэтага.

Там, на Беласточчыне, яны не саромеюцца размаўляць па-простаму, як, напрыклад, у нас на Бярозаўшчыне ці Піншчыне. Яны добра ведаюць і беларускую, і рускую мовы. І дзяцей сваіх вучаць.

Веру сваіх бацькоў і дзяцей захоўваюць, нягледзячы на тое, што Польшча амаль цалкам каталіцкая краіна. Дзіўна было бачыць нядзельным ранкам перапоўненую царкву, дзе сабраліся на набажэнства ўсе беларусы — ад малога да старога. А ў час навучальнага года адбываюцца нават дзве службы. Першая — для дзяцей, другая — для дарослых. Сюды ж трэба дадаць яшчэ паломніцтвы да святых месцаў, будаўніцтва праваслаўных капліц, у якіх удзельнічае шмат беларускай моладзі.

А як беларусы Польшчы шануюць свае песні! Мне пашчасціла пабываць на музычным фэсце «Спасаўскія запусты» ў Бельску-Падляскім. Гэта было сапраўднае беларускае свята, на якім гучала ўсё — ад беларускіх народных песень да сучаснай пап-музыкі і хард-року. І ўсё зноў жа пабеларуску.

Сорамна і крыўдна было за нас. Сорамна, што беларусы Польшчы збіраюць гуманітарную дапамогу беларусам Беларусі і здаваласе б, наадварот, Радзіма-маці павінна дапамагаць сваім дзецям на чужыне. Сорамна адчуваць, што сапраўдныя беларусы — яны, а не мы. Няёмка было чуць пытанне: «Калі ж вы станеце беларусамі?»

У вядомага беларускага паэта з Беластока Віктара Шведа ёсць такія радкі:

Мая маленькая
Айчына,
Я твой адданы
верны сын.
Цябе ніколі
не пакіну,
Мая калыска,
мой спачын.

Як лязо па жывому, прайшла тая мяжа, падзяліўшы некалі адзіную Айчыну на вялікую і малую. Сёння яны робяць усё магчымае, каб застацца там — на сваёй зямлі, але ў чужой краіне, — беларусамі. І я ўпэўнены — яны, беларусы Беласточчыны, не згубяць, не пакінуць і зберагуць сваю малую Айчыну. А ці зберажом мы сваю — вялікую?

Мікалай СІНКЕВІЧ.
в. Першамайская
Бярозаўскага раёна.

● ДЗЕЦІ І МЫ

ПЕРШЫ ЗАНАЛЬНЫ

Праводзімыя ў Івацэвіцкім раёне конкурсы юных знаўцаў пажарнай справы сталі ўжо добрай традыцыяй. У сёлетнім навучальным годзе конкурс пайшоў на свой трэці вiток. Перад пачаткам восеньскіх канікулаў ладзіўся першы тур конкурсу, у якім бралі ўдзел вучні школ райцэнтра.

А яшчэ ў першыя дні навучальнага года ў пажарнай часці райцэнтра адбылася нарада па пытаннях навучання малодшых школьнікаў правілам пажарнай бяспекі. На яе былі запрошаны завучы пачатковых класаў, намеснікі дырэктараў школ па выхаваўчай рабоце, выкладчыкі спецдысцыплін і педагогі-арганізатары 12-ці сярэдніх школ раёна. Тады і было прынята рашэнне пакінуць раней вызначаную форму работы з дзецьмі, г. зн. віктарыны, конкурсы, не мяняючы ўзрост школьнікаў.

У першым занальным туры каманды чацвёртакласнікаў паказалі цікавую, захапляючую гульню. У спаборніцтве ўдзельнічалі каманды «Выратавальнікі» СШ № 1, «Вогненны змей» СШ № 2, «Агеньчык» СШ № 3 і «Праметэй» СШ № 4. Ранейшымі заставалася большасць конкурсных заданняў. Работы «камплектавалі пажарны шчыт», «ратавалі маёмасць і жывёлін», вызначалі рэакцыю пры ўзаемадзеянні з агнём розных рэчываў і матэрыялаў, шукалі парушэнні супрацьпажарных правілаў у жылым доме, нават танцавалі з пажарным рукавом. Балельшчыкі, якія напачатку вялі сябе пасіўна, хутка змянілі свае адносіны да каманд і далей бурна і актыўна падтрымлівалі іх.

Першае месца на гэты раз занялі работы з СШ № 4 — каманда «Праметэй». Каманда «Агеньчык» з трэцяй школы, якая была лепшай у двух папярэдніх занальных і раённых конкурсах, прыйшла да фінішу другой. «Выратавальнікі» з першай школы заваявалі трэцяе месца, а «Вогненны змей» з другой школы завяршыў гульню чацвёртым.

Далей уручаліся Ганаровыя граматы і прызы пераможцам. Прадстаўнікі каманды-пераможцы атрымалі за сваё старанне (а яны прадэманстравалі даволі неблагія веды) мікракалькулятары. Яшчэ ў якасці прызоў былі наборы фарбаў і фламастэраў. Узнагароджаны і аўтары лепшых малюнкаў супрацьпажарнай тэматыкі. У іх ліку Сярожа Попін, Дзіма Кавальчук і Юра Жышко з СШ № 1, Іра Бахур, Алёша Муха і Юля Галашэўская з трэцяй школы, Саша Стрэльчык і Саша Дзерман з СШ № 2, Наташа Ступак і Аня Суханосік з СШ № 4 і іншыя работы. Частка прызоў прадастаўлена маладым івацэвіцкім прадпрымальнікам А. А. Дарэшка, на іншыя ўзнагароды грошы зарабілі самі арганізатары.

Каманда-пераможца прыехала ў сваю школу на сапраўдным пажарным аўтамабілі з сірэнай і ўключанымі блакітнымі маячкамі.

В. МОЛАШ,
ст. супрацоўнік
ЦНППБ АВПС-6
Івацэвіцкага раёна.

● ХОЧАЦЕ — ВЕРЦЕ...

Рысы характару ў залежнасці ад чысла нараджэння

1. Цікаўная (ы). **2**. Добрая (ы). **3**. Ціхая (і). **4**. Шчаслівая (ы). **5**. Актыўная (ы). **6**. Скваліная (ы). **7**. Злосная (ы). **8**. Скрытная (ы). **9**. Прывабная (ы). **10**. Абаяльная (ы). **11**. Непаўтаральная (ы). **12**. Няўдачлівая (ы). **13**. Разумная (ы). **14**. Любімая (ы).**15**. Самая лепшая (ы-ы). **16**. Капрызная (ы). **17**. Эгаістка (эгаіст). **18**. Нешчаслівая (ы). **19**. Нудная (ы). **20**. Няшчасная (ы). **21**. Прыгожая (ы). **22**. Энергічная (ы). **23**. Пяшчотная (ы). **24**. Наіўная (ы). **25**. Шчырая (ы). **26**. Непрывабная (ы). **27**. Раўнадушная (ы). **28**. Зменлівая (ы). **29**. Прыгожая (ы). **30**. Таленавітая (ы). **31**. Верная (ы).

Для дома, для семьи, для души...

☺ ЗНАКИ ЗОДИАКА

♐ Стрелец (22.11 – 21.12)

Знаменитые личности-Стрельцы: Людвиг ван Бетховен, Нострадамус, Генрих Гейне, Жерар Филип, Эдит Пиаф, Уинстон Черчиль, Роберт Кох, Жан Маре, Иосиф Сталин, Уолт Дисней, Франсиско Франко, Альфред де Мюссе, Марк Твен.

Главные черты Стрельца – целеустремленность, энергия, жизненная сила, оптимизм. Он никогда не отказывается от борьбы за то, что считает правильным и справедливым. Его поступки направлены зачастую не на одну, а на множество целей. Он хочет разобраться в высших принципах, много путешествует.

Хорошо проявляет себя Стрелец на руководящих должностях, а также как бизнесмен, менеджер, медицинский работник, экскурсовод, стюард, пилот, водитель, ученый, юрист, спортсмен, актер. Женщины – активные общественные деятели, охотно ведут домашнее хозяйство и изучают иностранные языки.

Женщины-Стрельцы делятся на две категории. Одна с мужским характером, точнее, с мальчишечьим, — спортсменка, любит движение, походы, поездки, «гоняет» на мотоцикле, летает на дельтаплане, к браку и семье не приспособлена.Другая – светская женщина с независимым складом ума и без предрассудков.

☺ ПОГОВОРИМ ОБ ЭТИКЕТЕ

Отобедаем вместе

Во врем еды при любых обстоятельствах не положено класть локти на стол. Локти на столе считаются очень плохим тоном. Руки держим таким образом, чтобы запястье опиралось о край стола. Помним принцип: вилку или ложку подносим ко рту, слегка наклоняя голову. Голова, «опущенная в тарелку», — тоже плохой тон.

Даже, если мы очень голодны, стараемся этого не показывать. Есть с аппетитом не означает есть с жадностью.Особенно девушки должны откусывать небольшими кусочками и в рот брать маленькими порциями; молодые люди могут не священнодействовать, есть по-мужски, но, конечно, всегда тихо и эстетично.

Не нужно паниковать при виде полотняных салфеток, искусно сложенных треугольником, домиком и т. д. Даже виртуозно сложенную салфетку без всяких сомнений разбираем и кладем на колени. После еды убираем ее с колен и оставляем на столе, около тарелки, не складываем, не разглаживаем. Закладывание салфетки под подбородок выглядит сегодня комично.

☺ ИССЛЕДОВАНИЯ

Земля рискует превратиться в дюну

Площадь плодородных земель на нашей планете стремительно уменьшается, и уже через несколько лет человечество может столкнуться с одним из старейших и злейших своих врагов – голодом. Такой мрачный прогноз содержится в докладе, подготовленном неправительственной экологической организацией «Уорлдуотч».

Согласно собранным авторами исследованиям, потери плодоносных почв происходят «в каждой стране и на каждом континенте». Это очень тревожная тенденция, особенно если учитывать, что в течение ближайших пяти лет население Земли может увеличиться на 400 млн. человек.

В одном только Китае с 1986 по 1992 год было потеряно 5 проц. общей площади его пахотных угодий. В основном это произошло за счет урбанизации и развития промышленности. Несмотря на это правительство КНР выступает с планами основания 600 новых городов в ближайшие 14 лет.

Безрадостную картину представляет собой Россия, где деградация земель достигла чудовищных размеров. По оценкам исследователей, ежегодно страна теряет от 400 тыс. до 500 тыс. га плодородной почвы; эрозией поражены две трети пахотных угодий.

Наступление городов и зависимость некоторых районов от искусственного орошения отрицательно сказываются на производстве зерновых культур. В то же время интенсивные методы ведения хозяйства, первоначально достаточно эффективные для того, чтобы компенсировать потерю земель, исчерпали себя к середине 80-х годов. Борьба за урожайность достигла своего пика, и нынешние объёмы производства уже не в состоянии компенсировать ни потерю земель, ни рост населения.

По мнению авторов доклада, выходом из этой ситуации могут стать программы сохранения плодородных почв, проводимые сейчас в Европе и США и спасшие миллионы гектаров земель, а также совершенствование технологий сельского хозяйства и увеличение его продуктивности.

В противном случае, предупреждают ученые, «к 2020 году на каждого жителя Земли будет приходиться участок плодородной земли, равный по величине восьмой части футбольного поля. Если мы не сохраним земли, грядущие поколения могут заплатить за их потерю ростом цен на продовольствие и голодом».

☺ ПОЛЕЗНЫЕ СОВЕТЫ

Чай, выручай!

Из чая можно приготовить лосьон для жирной кожи (он стягивает поры). Заварите небольшое количество чая минеральной водой, остудите, прибавьте несколько капель лимонного сока. Протирайте кожу по утрам и по вечерам.

Лучший компресс для уставших глаз, особенно после рабочего дня, — ватные тампоны, смоченные в крепкой холодной чайной заварке. Необходимо прилечь, тампоны положите на веки закрытых глаз, постарайтесь расслабиться. Пятнадцать минут такого покоя достаточно, чтобы глаза отдохнули.

Незаслуженно позабыт способ чистки ковра или паласа с коротким ворсом. Понадобится спитой чай от 3-4 заварок. Если за время, пока вы его собирали, он подсох, слегка смочите его водой. Влажные чаинки рассыпьте по всему паласу. Жестким венчиком подметите чай, двигаясь к противоположному краю паласа. Влажный чай к концу как бы «обрастает» сором и задержит пыль, не даст ей подняться. Палас станет чистым, цвет его будет ярче.

☺ УЛЫБНИТЕСЬ

— У моего папы вчера на работе взяли интервью!
— А обратно отдали?

● ПРОВИНЦИАЛЬНЫЕ ИСТОРИИ

По дороге на колхозный рынок дед рассказывал внуку разные байки о сале.

О том, как дядька инсценировал самоповешение после ссоры с женой и та, оставив соседку возле висящего «покойника», побежала звать милицию, а соседка, в свою очередь, освоившись с обстановкой, решила стащить кусок сала, а дядька это заметил и прикрикнул на нее, от чего у последней были переломаны обе ноги при прыжке со страху с чердака и т. д.

Как «хохлы» едят сало в голодные годы, укладывая маленький кусок на огромную краюху хлеба и, подвигая носом сало, откусывали то место, где оно лежало, а, съев краюху, заворачивали сало в тряпицу, прятали его в торбу, приговаривая: «Оцэ на! Вся сала з хлібом».

Возмущался непонятными сельскохозяйственными реформами нашего времени, искоренившими производство сала в Беларуси. Удивлялся пристальному вниманию всех правоохранительных органов страны к тому, чтобы, не дай Бог, в рот ошалелого от голода белоруса не попал кусочек польского дешевого и вкусного сала без налогов, пошлин, оплаты мест торговли и откупа от рекетиров. Принцип правительства: сам не гам, но и народу не дам, известен. Но голод, известное дело, не тетка и заставляет творить поистине чудеса, чтобы каким-то образом все-таки держать свиней и драть из них тоже самое сало... Дед разглагольствовал, а внук внимал и впитывал...

... Превратившись из обычного вида продукта в деликатес повышенного спроса, оно стало

САЛО

предметом необычных жизненных баталий как вышерассказанных, так и совершенно неожиданных, в которые и попали вскоре старик с малышом.

В мясном отделе наткнулись на очередь. Конечно, здесь продавали дефицитное в магазинах сало. Стали наши покупатели в хвост очереди, дождались своего часа, отобрали кусок и бросили на чашу весов.

— 180 тысяч рублев, — объявил цену продавец, уткнувшись носом в микрокалькулятор.

— Значит, два килограмма, — вздохнул дед. Положил сало в подставленную внуком сумку и полез в карман за деньгами.

— Ах ты мразь! — Ой, ой! — Бей, его! — Спасите! — заорало, завизжало, захныкало сзади.

Все обернулись на крики. Двухметровый амбал в бело-кровавом халате мясника-продавца хлестал метровым куском сала низенького мужичонку.

— Вора поймали, — резюмировал дед и направился с внуком к выходу из павильона. На полпути его обдало жаром: не заплатил за покупку! Он резко повернул назад. Краснощекие молодчики-продавцы все еще судачили о случившемся.

— Это что же вы хотите меня опозорить на старости лет? — с ходу набросился дед на девчат. — Меня тут каждый второй знает. А потом будете пальцем указывать – вор!

— Ты че, дед? — удивился амбал. – Че бочку катишь? Мо этого захотел? — он поднес к носу деда кусок сала, которым стегал недавно воришку.

— Не рассчитали вы меня, понял? — истерично кричал дед. – Заваруха тут была... Я забыл, а вы пропустили. А вдруг опомнились бы, когда я уже у выхода был да кинулись за мной. А-а?! — наступал дед, размахивая деньгами, зажатыми в руке.

Амбал, разинув рот, выронил сало, молодухи с хохотом пересчитывали дедовы купюры.

— Ты че, старый, свихнулся? — опомнился мужик.

— Не все дома, — подтвердили продавщицы.

— Кати отсюда! — дружно наперли на нашего ветерана работники частного мясного прилавка.

Долго шли молча с рынка дедушка и внук. Каждый по-своему осмысливал слышанное и виденное. Наконец малыш встряхнул головой:

— Много я видал дураков на свете, но таких!..

Кого он имел ввиду, дед понял не сразу...

П. НАГНИБЕДА.

● СТОП-КАДР

Жанчына з сумнымі вачыма
Сягоння застанецца зноў адна.
Халодны горад зазірае ў шыбы,
Клубок і ніткі ля акна.
Замоўк шматслоўны тэлевізар
І пыляцца староннкі тоўстых кніг.
Лунае голуб над карнізам,
Нібыта ўсё ў жыцці яе спасціг.
Пустая хата.
Мокры вечар.
Пужаюць вулкі думнай цішынёй.
У сненні моліць лёс аб лепшым.
Халодзіць восень плечы ёй.
Фота А. ГАНЧУКА.

● КРЫМІНАЛ

"Аглы" не даехаў

Ведаючы крымінагеннае становішча не па чутках, а адчуўшы яго на сабе, людзі імгненна рэагуюць на падкопы ўсялякіх махляроў і злодзеяў. Так здарылася і ў цягніку Масква— Брэст. Адзін пасажыр заявіў пра прапажу дакументаў і грошай з выразанай кішэні. У другога зніклі таксама дакументы і залатыя ўпрыгажэнні. Праваднікі паведамілі пра гэта на станцыю Баранавічы-Палескія. Для вопытных супрацоўнікаў лінейнага аддзела міліцыі было справай тэхнікі вылічыць цягніковага злодзея. Ім аказаўся ўраджэнец Азербайджана Гасімаў Камiл Барат аглы. Падарожжа асобы каўказскай нацыянальнасці перарвалася ў Івацэвічах: тут джыгіта міліцыянеры папрасілі пакінуць вагон і пайсці з імі.

(Наш кар.).

Шукалі медыкаменты

Невядомыя асобы выламалі дзверы медыка-санітарнай часці Баранавіцкага бавоўнянага аб'яднання і, не знайшоўшы медыкаментаў, прыхапілі з сабой 200 кілаграмаў фарбы. Яе захоўвала тут таварыства з абмежаванай адказнасцю «Барк», якое рабіла рамонт памяшкання. Злодзеі спынілі работу будаўнікоў і тым самым сарвалі ўвод у дзеянне медустановы.

Міліцыя шукае вінаватых гэтага сумнага выпадку.

Н. ПЯТРОЎ.

● ЗДАРЭННІ

Упаў хлопчык з моста

Трагічна закончыліся гульні бярозаўскіх хлопчыкаў ля чыгуначнага маста праз раку Ясельду. Адзін з іх, чацвёртакласнік, сарваўся з металічных канструкцый маста і ўпаў якраз на лінію электраперадач. З моцнымі апёкамі няшчаснае дзіця даставілі ў раённую бальніцу.

Урачы рабілі ўсё, каб выратаваць хлопчыка, аднак ім гэта не ўдалося. Дзіця, не прыходзячы ў прытомнасць, памерла.

(Наш кар.).

г. Бяроза.

● КНІЖНАЯ ВІТРЫНА

„СЦЯНА" Васіля БЫКАВА ЎБАЧЫЦЬ СВЕТ У СЕРЫІ „НАРОДНАЯ КНІГА"

Пасля шматлікіх прапаноў чытачоў і з ласкавай згоды народнага пісьменніка Беларусі Васіля Быкава выдавецтва "Наша Ніва" прыступае да выдання яго новай кнігі прозы «Сцяна». Як вядома, гэта выданне рыхтавалася да выхаду ў дзяржаўным выдавецтве, але сённяшні палітычны рэжым спыніў гэтую працу.

Мы далёкія ад думкі, што беларускае слова можа ў прынцыпе існаваць толькі за кошт дзяржаўных датацый, і мяркуем, што паміж творамі народнага пісьменніка, як, зрэшты, і іншых таленавітых літаратараў з аднаго боку, і чытачом – з другога, не павінны паўставаць непераадольныя бар'еры. Кнігі лепшых беларускіх літаратараў будуць выходзіць у такім аб'ёме і датуль, пакуль іх будуць чытаць.

Так нарадзілася ідэя стварэння серыі «Народная кніга». Мы не ставім перад сабой мэту знайсці спонсараў або зрабіць прыгожы жэст дабрачыннасці. Мы імкнемся насуперак афіцыйнай палітыцы русіфікацыі сцвердзіць, што беларускія кнігі могуць выходзіць за грошы і дзеля патрэб беларускага грамадства. Разам з тым мы спадзяемся на кансалідацыйны эфект «Народнай кнігі», якая павінна ўмацаваць нашае грамадства і дадаць яму сілы духу.

Кніга «Сцяна» складаецца з празаічных твораў Васіля Быкава апошніх гадоў.

Беларуская гісторыя XX стагоддзя стварыла нямала сітуацый, калі характары розных людзей па-рознаму выяўляліся на мяжы жыцця і смерці. Слуцкае антыбальшавіцкае паўстанне, Курапаты, другая сусветная вайна, «хрушчоўская» адліга, пераслед з боку КДБ у застойныя часы. Адпаведна рознымі былі і паводзіны міжвольных удзельнікаў гэтай гісторыі.

Васіль Быкаў у новай кнізе прозы паказвае, наколькі немагчыма, але наколькі важна на самых фатальных этапах гісторыі захоўваць чалавечнасць, прыстойнасць, годнасць. Псіхалагічныя сітуацыі ў крытычных абставінах становяцца напружанымі сюжэтамі, а дакладныя характарыстыкі самых розных чалавечых тыпаў змушаюць чытача ўвесь час адчуваць уласную прысутнасць сярод быкаўскіх персанажаў і рабіць свой маральны выбар.

Кніга Васіля Быкава «Сцяна» выйдзе ў свет сёлета. Выдавецтва «Наша Ніва» прымае папярэднія замовы на кнігу.

Нагадаем, што той, хто замаўляе кнігі «НН» да іх выхаду ў свет, аплочвае толькі сабекошт і кошт перасылкі, тады як гатовая кніга з гандлёвымі нацэнкамі будзе каштаваць значна даражэй.

Каб замовіць новую кнігу прозы Васіля Быкава «Сцяна», трэба 68.000 рублёў (кошт выдання) + 20.000 рублёў (паштовыя выдаткі) пералічыць на рахунак: БГФ «Наша Ніва», р/р 3015201930039, філіял «Гарант» АКБ «Поіск», г. Мінск, код 987.

Не забудзьцеся на паштовай квітанцыі ў сектары «Для пісьмовага паведамлення» пазначыць назву кнігі, Ваш дакладны паштовы адрас і, калі ёсць, тэлефон.

«Наша Ніва».

Газета выдаецца на беларускай і рускай мовах. Набіраецца ў Івацэвічах, друкуецца ў Баранавіцкай друкарні (г. Баранавічы, вул. Савецкая, 80). Выходзіць два разы на тыдзень: у сераду і суботу.
Фармат 420х300 мм. Аб'ём — 1 друк. аркуш.
Падпісана да друку 24 лістапада ў 14.00.

Заснавальнік: рэдакцыя "Газеты для вас"
Газета зарэгістравана ў Дзяржаўным камітэце РБ па друку.
Пасведчанне № 694.

РЭДАКТАР ЛІДЗІЯ ЦАЛУЙКА.
НАШ АДРАС: 225250, г.Івацэвічы, вул. Дзяржынскага, 30, рэдакцыя "Газеты для вас".
Тэлефон: 8 (245) 2-12-29.

Тыраж 1100.
Заказ 2825.